

Siste nytt.

Etter at de tyske styrkene i Nord-Tyskland har overgitt seg, rykker britiske tropper nordover mot Danmark. De tyske armeer er i fullstendig oppløsning, det eksisterer ingen front. Fra Sverige og fra Oslo ble det hevdet at briterne gikk over den danske grense natt til fredag. Meldingene om at russerne var gått iland på de danske øyene er blitt demontert. De tyske tropper i Nederland har overgitt seg og kampen er sannsynligvis slutt.

Danmark. Det danske innenriksdepartement har sendt alle borgermestere forholdsinstruks. Det meddes at de som er igjen av den tyske regjering nå befinner seg i Danmark. Storadmiral Doenitz er i København. Store folkemengder stimler sammen ved grensen. Alle skoler er lukket. Tiltagende følelse av at Doenitz og Wernerbest (den danske Terboven) forhandler om briterne om overgivelse. Man tviler på at tyskerne etter å ha oppgitt den forholdsvis sterke forsvarslinje ved Kiel vil sette seg til motverge i Danmark. Men tyskerne bemanner festningene, og det hersker stor forvirring blandt troppene. Det har vært innbyrdes kamp mellom tyske tropper i Danmark.

Alle dansker venter i orden og disiplin. De imøteser med ~~en~~ ro de ordrer som gis. Danmarks Frihetsråd har sendt ut to opprop. Ett til befolkningen og ett til motstandsorganene. Til det danske folk.

Det er en selvfølge at det danske folk yter de allierte styrker all mulig hjelp. Vi advarer mot sammenstimlinger og åpenlys framferd fra motstandsbevegelsens side før ordren kommer. Overgir tyskerne seg, vil motstandsstyrkene opprettholde ro og orden. Vi vil vise verdighet på dansk vis i den vanskelige tiden som kommer. Til de danske motstandsorganer.

Den danske befrielse står for døren. Timer eller dager om tyskerne overgir seg eller fortsetter en desperat kamp. Vårt land tok kampen opp mot den inntrengende fiende, og vi har kjempet godt. Men vi dansker vil ikke ha nogen unødvendig blodsutgydelse. En kapitulasjon av de tyske styrker vil være gunstig for oss. Vi må hindre alle represalier mot de slagne. Kun dersom de bryter kapitulasjonsvilkårene vil vi slå til. Enten det blir kamp eller kapitulasjon må vi vise selvbeherskelse og disiplin.

Frihetskjemper, kamerater! vi stoler på dere!

Norge. Mange kjendte nordmenn er blandt de fanger som er kommet til Sverige. Det var også 120 kvinner blandt fangene.

Norske hjemmestyrker har satt seg i besiddelse av arkivet til Jonas Lie og Risnes. Det var ialt 2 1/2 tonn.

Fra Oslo blir det ellers meldt: Ryktene svirrer. Det er ennu ingen kontakt mellom tyskerne og ansvarlige norske kretser. Tyskerne graver skyttergraver, og passkontroll og arrestasjoner fortsetter. En håper på det beste. Spenningen er nesten utholdelig og øker fra time til time. Den frie presse arbeider under høytrykk for å få nyhetene ut. Ryktene om forholdene i Danmark flommer. Spørsmålet overalt er: Hva med Norge? Hjemmefrontledelsens forholdsordre om verdighet, ro og disiplin spredes i masseopplag. Alle hjemmefrontens organisasjoner og hjemmestyrkene er i høyeste alarmberedskap.

Det meldes over Sverige at Terboven er i København i samtale med Doenitz

Av de fangene som er kommet til Sverige kan vi nevne: Rektor Seip, politimester Welhaven, skuespiller Schwenzen, arkitektene Odd Mansen og Frode Rinnan, advokat Emil Stang, lektorene August og Halvard Lange, Berg Nissen, Analise Urbye, skipsreder Klavenes m.fl.

I Norge gjelder de samme advarsler som i Danmark: All telefon kontrolleres framleis av gestapo. Man må ikke betrakte telefonen som fri SISTE! Tyskerne har overgitt seg i Holland, Nordvest-Tyskland og Danmark

Vær tenksam i ord og handling.

Dei frie avisene har si store oppgave i å gjera kjende dei ordrar og parolar som i denne tida vert sende ut av overkommandoen, den norske regjeringa og Hjemmefrontens ledelse. Dette gjeld sjølsagt alle frie aviser utan unntak. Frå London radio har det fleire gonger vorte oppmoda til å gjera kjend og spreide alle viktige meldingar. Dei frie avisene er dei einaste meldingsorgan som eksisterar nå når pressa elles er i hendene på fienden. Difor er det plikt å spreide alle frie aviser.

Den 14. april i år sende Hjemmefrontens ledelse ut ein proklamasjon, der den fastslo at heimefronten var ein folkeorganisasjon, som omfata alle nordmenn, utan omsyn til parti eller klasse. Utafor står berre n.s. og dei som samarbeider med fienden.

Når det gjeld ordrar eller parolar, som kjem frå ansvarleg hald, overkommandoen, regjeringa eller Hj.l., er det sjølsagt at alle desse skal spreiest og fylgjast av alle. Her har det aldri vore nokon meiningskilna i heimefrontens kamp. På den annen side er det ålment kjend at det har vore meiningskilna om ein del politiske spørsmål ved atterreisninga av landet. Kvarnt menneske som ikkje heilt har misst vetet sitt ved fem års tysk propaganda, er klar over at fri meiningsytring om desse spørsmål er ein sjølsagd ting. "Berre politiske analfabatar", kan hevda noko anna, sa Nygårdsvold i sin siste tale om dette.

"Gjallarhorn" har og hatt sitt særstandpunkt i dei viktigaste politiske atterreisningsspørsmål. Vi har nemleg gått inn for at det gamle Stortinget skal kallast innatt, og at dei gamle heradstyremedlemmer som har synt fast nasjonal holdning under krigen skal innatt i bygdestyringa, og at grunnlova vår skal liggja til grunn for atterreisninga av landet. Den frie avisa "Sett og hørt" og fleire andre rundt om i landet, har gått inn for same standpunktet. Å hevde dette er ein så sjølsagd demokratisk rett at ikkje noko normalt menneske vil hevde noko anna.

For ei tid tilbake vart det retta eit åtak mot "Gjallarhorn" av det illegale bladet "Fram", der dette gjekk inn for eit års politisensur etter krigen. Gjallarhorn vart her stempla som organ for ei "illoyal særgruppe" mot betre vetande. Folk skulle få den oppfatning at vi var illoyale mot regjeringa. I serlege strøk, vart det så sett igang ein ufysen kampanje av uansvarlege element, som ikkje kjemmer til dei mest elementere reglar for illegalt arbeid, mot dei som hadde med Gjallarhorn å gjera. Dei oppfordra folk til å brenne avisa og ikkje lese eller spreide den, endå "Fram" måtte vedgå at "adskillig av det som hevdes er i og for seg ræktig". Tilslutt dreiv desse uansvarlege element det så vidt at dei namngav folk i illegalt arbeid, med rett namn og dei dekknamn dei gjekk under, for på denne måte å koma dei tilliva. Vi set idag inne med bevis på denne angivarverksemd, og dei vil verta dregne til ansvar etter krigen.

Vi åtvarer folk mot desse uansvarlege element, og oppmodar alle våre lesarar til å fylgja parolen frå Hjemmefrontens ledelse og regjeringa om å slå ned og få avveien alle rykter og ryktemakarar. Dei gjer uboteleg skade i denne alvorlege tida.

Gjallarhorn står på eit konsekvent demokratisk grunnlag. Den vil framleis fylla si oppgave, å gjera kjend dei direktiv og ordrar som kjem frå ansvarleg hald. Etter proklamasjonen frå Hj.l. av 14. april er alle dei førnemnde motsetningar borte, og vi vil innprente alle til å leggje grunnen til ei betre og trivlegare politisk framtid ved å fylgje proklamasjonen frå Hj.l.: "Det nå herske fri meiningsbrytning mellom de politiske partier, med saklighet og respekt over partigrensene."

Vil du ha siste krigsnytt så hent post oftere enn kvar gogn der er postbåt fra byen. "Lokalpost" går alltid!

C. Votering: (Fortsettelse av Dumbarton Oaks-forslagene)

- 1) Hvert medlem av organisasjonen har en stemme i Den lovgivende forsamling.
- 2) Viktige avgjørelser av Den lovgivende forsamling, som beslutninger vedrørende opprettholdelsen av internasjonal fred og sikkerhet, valg av medlemmer til Sikkerhetsrådet, opptaking av medlemmer, medlemmers frataking av rettigheter og privilegier, ekskludering av medlemmer og budgettspørsmål, skal treffes med $2/3$ majoritet av de fremmøtte som avgir stemme. I andre spørsmål, innbefattet avgjørelse om tillegg til de spørsmålkategorier som skal avgjøres med $2/3$ majoritet, treffes beslutninger i Den norske lovgivende forsamling med enkel majoritet.

D. Prosedyre.

- 1) Den lovgivende forsamling møter til ordinære årlige sesjoner og til ekstraordinære sesjoner som situasjonen måtte kreve.
- 2) Den lovgivende forsamling bestemmer selv sine regler for prosedyren og velger sin president for hver sesjon.
- 3) Den lovgivende forsamling har fullmakt til å oppnevne de komiteer og organer den må anse for nødvendig for å utføre sine funksjoner.

KAPITEL 6 - Sikkerhetsrådet.

A. Sammensetning.

Sikkerhetsrådet består av en representant fra hver av 11 medlemmer av organisasjonen. Representanter fra De Forenede Stater, Storbritannia, og Nord - Irland, Sovjetsamveldet, Republikken China og i sin tid Frankrike skal ha sine permanente plasser. Den lovgivende forsamling velger seks stater som skal besette de ikke permanente plasser. Disse seks stater velges for en periode av to år, tre utgår hvert år. De kan ikke straks gjenvelges. Ved det første valg av de ikke permanente medlemmer velger Den lovgivende forsamling tre for periode av ett år og tre for en periode av to år.

B. Hovedfunksjoner og fullmakter.

- 1) For å kunne sikre en øyeblikkelig og effektiv inngripen fra organisasjonen skal organisasjonens medlemmer etter lovbestemmelsene pålegge Sikkerhetsrådet hovedansvaret for opprettholdelsen av internasjonal fred og sikkerhet, og skal bifalle at det handler på deres vegne ved utførelsen av disse plikter under dette ansvar.
- 2) For å utføre disse oppgavene skal Sikkerhetsrådet arbeide i overensstemmelse med organisasjonens arbeidsoppgaver og retningslinjer.
- 3) De spesielle fullmakter som er gitt Sikkerhetsrådet for å fullføre disse oppgaver er fastsatt i kapitel 8.
- 4) Alle organisasjonens medlemmer forplikter seg til å godta Sikkerhetsrådets avgjørelser og å sette dem i verk etter bestemmelsene.
- 5) For å fremme opprettholdelsen av internasjonal fred og sikkerhet med minst mulig forbruk av menneskelige og økonomiske resurser for rustning, skal Sikkerhetsrådet - med assistanse av den militære stabskomite som omhandles i kap. 3, avd. B, §9 - påta seg å utarbeide planer for opprettholdelsen av et system for regulering av rustninger, som organisasjonens medlemmer skal underkaste seg.

C. Votering.

(Anm. Spørsmålet om frangangsmåten ved votering i Sikkerhetsrådet er ennå under overveielse).

D. Prosedyre.

- 1) Sikkerhetsrådet organiseres så det er istand til å funksjonere kontinuerlig, og ethvert statsmedlem i Sikkerhetsrådet skal være permanent representert ved organisasjonens hovedkvarter. Det kan holde møter på de steder de etter dets mening best kan lette dets arbeid. Der holdes periodisk møter for hvert statsmedlem, om så ønskes, kan representeres av et medlem av regjeringen eller en annen spesiell representant.
- 2) Sikkerhetsrådet har fullmakt til å oppnevne de komiteer og organer de må anse nødvendig for å utføre sine funksjoner, innbefattet regionale underkomiteer av den militære stabskomite.
- 3) Sikkerhetsrådet fastsetter selv reglene for prosedyren, innbefattet fremgangsmåten ved valget av president.
- 4) Ethvert medlem av organisasjonen skal delta i diskusjonen om ethvert spørsmål som er forelagt Sikkerhetsrådet, hvis Sikkerhetsrådet mener at det spesielt berører dette organisasjonemedlems interesser.
- 5) Ethvert organisasjonsmedlem som ikke har plass i Sikkerhetsrådet og enhver stat som ikke er medlem av organisasjonen, og som er en av de berørte parter i en tvist under behandling, kan innbys til å delta i en diskusjon som dreier seg om tvisten.

KAPITTEL 3 - Internasjonal domstol.

- 1) Der opprettes en internasjonal domstol som skal utgjøre organisasjonens juridiske hovedorgan.
- 2) Domstolen innrettes og fungerer i samsvar med statutter som legges til og utgjør en del av organisasjonens lover.
- 3) Statuttene for den internasjonale domstol er enten a) statutter for den permanente domstol, som fortsatt er i kraft med de modifikasjoner som kan bli ønskelig, eller b) nye statutter for hvilke statuttene for den internasjonale domstol brukes som grunnlag.
- 4) Alle organisasjonens medlemmer blir ipso facto underlagt statuttene for den internasjonale domstol.
- 5) De betingelser etter hvilke stater, som ikke er medlemmer av organisasjonen kan bli underlagt statuttene for den internasjonale domstol avgjøres i hvert enkelt tilfelle av den lovgivende forsamling etter anbefaling fra Sikkerhetsrådet.

KAPITTEL 8 - Internasjonal fred og sikkerhet.

A. Den fredelige biløggelse av tvister.

- 1) Sikkerhetsrådet gis fullmakt til å undersøke enhver tvist eller situasjon som kan føre til internasjonal friksjon eller gi opphav til tvist for å avgjøre om dens fortsettelse kan tenkes å sette i fare opprettholdelsen av internasjonal fred og sikkerhet.
- 2) Enhver stat enten den er medlem av organisasjonen eller ikke, kan rette Den lovgivende forsamling eller Sikkerhetsrådets oppmerksomhet på enhver sådan tvist eller situasjon.
- 3) Partene i enhver tvist som i sin videre utvikling kan tenkes å sette i fare opprettholdelsen av internasjonal fred og sikkerhet, skal først og fremst forplikte seg til å søke en løsning gjennom underhandlinger, overveielser, forlik, voldgift eller juridisk oppgjør eller andre fredelige midler etter eget valg. Sikkerhetsrådet skal henstille til de berørte parter ved slike midler.

(Fortsetter i neste nummer.)